

ВПЛИВ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

*С. С. Пільгуй, аспірант, ДВНЗ «Університет банківської справи»,
sofi-pilgui@yandex.ru*

Методологія дослідження. Результати дослідження отримані за рахунок застосування методів: аналізу і синтезу – при дослідженні показників фінансової стійкості банківської системи України; методу порівняльних характеристик – при порівнянні показників присутності іноземного капіталу в країні; індукції та дедукції – при виявленні основних проблем функціонування банківського сектору в контексті кризових явищ.

Фактологічною основою дослідження рівня фінансової стійкості є статистичні дані Національного банку України, НРА «Рюрик», а також дані Фонду гарантування вкладів фізичних осіб для визначення нефінансових факторів впливу.

Результати. Виявлено існування впливу кризових явищ на фінансову стійкість банківської системи України 2014-2015 років: скорочення ресурсної бази, зниження рентабельності діяльності, зменшення капіталізації банків. Систематизовано основні антикризові заходи НБУ і доведено, що політика реформування та «очищення» банківського сектору мала позитивний вплив на перебіг економічних процесів. Вказано на існування значного рівня недовіри до банківського сектору.

Встановлено тенденцію до зменшення частки іноземного капіталу і збільшення питомої ваги присутності капіталу Російської Федерації в Україні. Наголошено, що цей факт має бути під особливим контролем НБУ.

Новизна. У ході аналізу основних тенденції розвитку банківської системи України в контексті кризових явищ встановлено, що криза 2014-2015 рр. має в своєму підґрунті некомпетентну економічну політику попередніх років, а також значний вплив «кризи недовіри». З огляду на це, вказано на необхідність НБУ приділити значну увагу розгляду та дослідженню впливу нефінансових факторів, таких як «довіра до банківського сектору».

Практична значущість. Запропоновано першочергові заходи для запобігання розвитку кризових явищ і підвищення рівня фінансової стійкості: прийняття законодавчих актів, покращення комунікативної політики Національного банку України, підвищення рівня фінансової грамотності населення.

Ключові слова: фінансова стійкість банківської системи, показники фінансової стійкості банківської системи, фінансова криза, кризові явища у фінансовій сфері.

Література

1. Банківська система України станом на 01.09.2015 // НРА «Рюрик». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua/our-research/operanalytics/986-banksystem.html>
Bankivska systema Ukrayiny stanom na 01.09.2015 [The banking system of Ukraine as at 01.09.2015] // NRA «Ryuryk». – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://rurik.com.ua/our-research/operanalytics/986-banksystem.html>
2. Барановський О. І. Філософія безпеки: монографія : у 2 т. / О. І. Барановський. – К. : УБС НБУ, 2014. – Т. 2 : Безпека фінансових інститутів. – 715 с.
Baranovsky O. *Filosofiya bezpeky* [Safety of Philosophy]: monohrafiya: u 2 t. / O. I. Baranovsky. – K. : UBS NBU, 2014. – T. 2: Bezpeka finansovykh instytutiv. – 715 p.
3. Галайко Н. Р. Присутність іноземного та російського капіталу в банківській системі України / Н. Р. Галайко // Ефективна економіка. – 2015. – № 4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3956>
Halayko N. R. *Prysutnist inozemnoho ta rosiyskoho kapitalu v bankivskiy systemi Ukrayiny* [The presence of foreign and Russian capital in Ukraine's banking system] / N. R. Halayko // *Efektivna ekonomika*. – 2015. – № 4. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3956>
4. Звіт за результатами дослідження (Березень 2015 р.) «Опитування з метою оцінки рівня знань українських споживачів щодо системи гарантування вкладів фізичних осіб» // ФГВФО. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fg.gov.ua/images/docs/Zvit.pdf>
Zvit za rezultaty doslidzhennya (Berezen 2015 r.) «Opytuvannya z metoyu otsinky rivnya znan ukraïnyskykh spozhyvachiv shchodo systemy harantuvannya vkladiv fizychnykh osib» [Research report (March 2015) «Polls to assess the level of knowledge of Ukrainian consumers on the system of guaranteeing deposits of individuals»] // FHVFO. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.fg.gov.ua/images/docs/Zvit.pdf>
5. ІФС 2005–2015 pp. // НБУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id
IFS 2005–2015 // NBU. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id
6. Костюк О. Іноземний капітал у банківському секторі України в контексті трансформації моделі бізнесу європейських банків / О. Костюк, О. Костюк // Вісник НБУ. – №6. – С. 29.
Kostyuk O. *Inozemnyy kapital u bankivskomu sektori Ukrayiny v konteksti transformatsiyi modeli biznesu yevropeyskykh bankiv* / O. Kostyuk, O. Kostyuk // *Visnyk NBU*. – №6. – P. 29.
7. Основні показники діяльності банків України // НБУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798
Osnovni pokaznyky diyalnosti bankiv Ukrayiny [Main indicators of banks in Ukraine] // NBU. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798
8. Офіційне інтернет-представництво НБУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/control/uk/publish>
Ofitsiynе internet-predstavnytstvo NBU [Official website of the NBU]. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://bank.gov.ua/control/uk/publish>
9. Подплетний В. В. Капіталізація банківської системи як фактор макроекономічної стабільності / В. В. Подплетний. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/26.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/26.pdf)
Podplyetnyy V. V. *Kapitalizatsiya bankivskoyi systemy yak faktor makroekonomichnoyi stabilnosti* [The capitalization of the banking system as a factor of macroeconomic stability] / V. V. Podplyetnyy. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/26.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/26.pdf)
10. Річний звіт–2014 // НБУ. – 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=17568764>
Richnyy zvit–2014 [Annual Report – 2014] // NBU. – 2015. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=17568764>
11. Сивульський М. І. Національні особливості фінансової кризи / М. І. Сивульський // Фінанси України. – 2009. – № 7.
Syvulsky M. I. *Natsionalni osoblyvosti finansovoyi kryzy* [National characteristics of the financial crisis] / M. Syvulsky // *Finansy Ukrayiny*. – 2009. – № 7.